

ve igen tanulságosak *Hokky Károly* szenátor szavai, melyeket a kárpátaljai magyarság nyáreleji kongresszusán mondott. Ez alkalommal rámutatott — többek között — arra is, hogy az egész Kárpátalján csupán 14 az olyan község száma, amelyek magyar óvodával rendelkeznek. *Visken* pl. 3600 magyar-nak nincs óvodája, de ugyanitt 76 csehnek már igen. Nagyon sok faluban nem találni magyar iskolát, mert hiszen ezeknek száma mindössze csak 110, holott a cseh iskoláké 166, mindamellett, hogy a magyarság számaránya háromszor akkora, mint a csehé. Hasonló sérelmekkel találkozunk a népoktatás más vonatkozásában is. A magyar gyermekeket 364 osztályba sorozták az elmúlt tanévben, míg a jóval kisebbszámú cseh tanulóknak 612 osztályba úgy, hogy a magyar tanítók létszáma csak a 361-et érhette el, míg a cseh gyermekeket 631 tanerő oktatta.

Magyar tannyelvű polgári iskolát csak 4 helyen találunk, míg gimnáziumot csak egyet. Két évvel ezelőtt 7000 magyar szülő aláírásával ellátott kérvényt nyújtottak be az illetékes kormányhatóságoknál, hogy engedélyezzék egy magyar tanítóképző felállítását Kasán, vagy pedig Kárpátalja egyik városában. Az intézet mindezeideig még nem született meg, mintahogy vincellér- és földműves iskolát sem kaphatott a csehszlovák köztársaság ez országrészének magyarsága.

A kisebbségi népnevelők hivatalos szerve „*A Podk. Ruszi Általános Magyar Tanítóegyesület*” iparkodik, a fennálló államjogi keretek tiszteletbentartásával, az elcsatolt magyarság kultúrértékeit biztosítani. A június havában lezajlott *beregszászi kultúrhéten* elhatározták a „*Magyar Iskolaéptető Szövetkezet*” megalakítását, melynek kerestülvitelére bizottságot küldtek ki. E bizottság már június 25-én összeült Beregszászon s a Balogh Sándor szer-

nyei igazgató-tanító, mint szövetkezeti szakember, készítette alapszabály-tervezetet átvizsgálta. A bizottság elkészítette a belépési íveket s megküldötte minden érdekelt község lelkészének és tanítójának a további szervezés megkezdése végett. E munkálatok eredményei, miként éppen e napokban értesültünk, nagyszerű arányokban bontakoznak ki, ami egyrészt a cseh politikai hegemonia megtorpanására is visszavezethető.

Wagner Ferenc.

Felhívás! Az utolsó évtizedek pedagógiai törekvései éreztették hatásukat a köznevelésben is. Megmutatkozik ez a háború utáni újjátások majdnem minden tényében. Az új népiskolai tanterv, a mindennapi nyolcosztályú népiskola kiépítése, a középiskola és a tanítóképzés reformja: mind a közoktatás új szellemi alakítását célozza. Az új nevelés dolgozóinak ilymódon a közoktatásban is munkaterület adódott,

De: az új nevelés célkitűzéseiből nagyon kevés valósult meg. Mi az oka ennek? Igen sok tényezőt kellene felsorolnunk, ha erre a kérdésre válaszolni akarnánk; általános társadalmi adottságok mellett a különös pedagógiai tényezők egész sorát. Az bizonyos, hogy ha valóban új, jobb nevelést kívánunk: első feladatunk megismerni a mai magyar nevelés állapotát. A népoktatás fejlődése csak úgy lehet egészséges, ha a meglévő állapotok ismeretére épül fel. A mai iskola eredményeit őszintén számba kell vennünk és meg kell felelnünk arra a kérdésre: miért nem került egymáshoz közelebb az iskola és az élet?

A Jövő Utjain köré csoportosuló fiatal tanítók ezért elhatározták, hogy gyermekmonográfiák összeállításával megindítják a munkát, mely egyenes folytatása annak a munkálatnak, melyet Nemesné, Müller Márta. mint a gyer-

mektanulmányi Társaság egyik szakosztályvezetője Imre Sándor és Kenyeres Elemér pártfogásával megindított, s amelyik utóbbi korai halálával abba maradt. Megfigyelőív-tervezetük a következők megállapítására szolgál:

1. Milyen *nevelői hatások* érik a magyar gyermeket Magyarország különböző vidékein és különböző társadalmi rétegeiben; az alkalmazott eszközök miképpen szolgálják a gyermekek fejlődését?

2. Kímutatható-e megfelelő korreláció a nevelő hatások minemősége és az eredmények közt? Testileg-lelkileg normális gyermekeknél *milyen társadalmi adottságokon belül várható megfelelő eredmény?*

3. A családi nevelés többnyire ösztönös nevelő eszközei mennyiben szorulnak kiegészítésre és *milyen körülmények között vállalhatja az iskola, mint a tudatos nevelésre elsősorban hivatott intézmény, a vele kapcsolatos gyermekvédelmi intézményekre támaszkodva, a családi nevelés kiegészítését és tökéletesítést?*

A nevelés állapota legcélszerűbben úgy ismerhető meg, hogy egyes (tipikusan szélsőségesen nevelődött; harmónikus vagy éppen ellenkezűleg nehezen nevelhető) gyermekekről alapos, kimerítő nevelői monográfiát készítsünk. Társadalmi, családi, iskolai körülményeiket megvizsgáljuk, testi és lelki fejlődésüket megismerjük. Mindezt konkrét megfigyelések alapján.

Felhívjuk tehát azokat a kartársakat, akik részt kívánnak venni ebben a munkában, jelentkezzenek a Jövő Utjain szerkesztőségénél (Budapest, I. Tigris-u. 41.) Onnan megkapják az irányító szempontokat adó kérdőíveket. A Jövő Utjain decemberi száma közli az összeíróívet két-három már elkészült

állapotrajz kíséretében; nemcsak azért, hogy ezzel mintát adjon a feldolgozashoz. de a végből is, hogy a kartársak bírálatukkal jobbá, célszerűbbé és sikeresebbé tegyék ezt a munkát. A kérdőívek különben már szeptember 1-től rendelkezésre állanak a dolgozni akaró kartársaknak. Az önkéntes, lelkes jelentkezők részvételét kérjük. S egyben örömmel jelenthetjük, hogy a Magyar Kir. Gyermeklélektani Intézet máris pártfogásába vette. Reméljük, hogy az ilyen munkában jártas, tapasztalt pedagógusok segítségünkre jönnek és hogy a nevelés új, fiatal művelői is munkatársainkká válnak.

A Jövő Utjain szerkesztősége.

A Pécsi Pedagógusok Körének munkaterve. Folyóiratunk f. évi 2-3. számában megemlékeztünk a Pécsi Pedagógusok Körének megalakulásáról. Már akkor megemlítettük, hogy az egyesület gazdag munkatervet dolgozott ki. Most alkalmunk van ezt a munkatervet részletesen is ismertetni.

A) Általános kérdések. I. Az egyes iskolatípusok öncélúsága és egymásmásközi kapcsolatai, azaz milyen előképzettségekre épít, mi a sajátos feladata és mire készít elő valamely iskola. 1. Vannak-e ezen a téren ellentmondások, érintkezési nehézségek, egyoldalúságok és hiányok? 2. Mai iskolahálózatunk megfelel-e a nemzet jelen és jövő szükségleteinek, az általános műveltség emelése, a foglalkozások szerinti helyes elosztás és a gyermek és családvédelem nemzetvédő feladatainak megoldása szempontjából? 3. Az általánosabb szempontokon túl az egyes tantárgyak, helyesebben műveltségi tényezők viszonya. **II. A hivatásos pedagógusok képzésének kérdése.** 1. Az egyes iskolák nevelőinek sajátos felkészültségi szükséglete. 2. Megfelelnek-e